

Talepapir til samråd den 7. februar 2008-02-29

Det talte ord gælder

Ældrepolitik og diæter

Regeringen prioriterer ældreområdet højt. Jeg mener, at det er afgørende, at de ældre inddrages i den kommunale ældrepolitik og har adgang til at få indflydelse på, hvordan den kommunale ældrepolitik bliver udformet. Den mulighed har de ældre blandt andet via ældrerådene.

Fra 1. juli 2007 skal medlemmer af ældrerådene have udbetalt diæter, tabt arbejdsfortjeneste og udgiftsgodtgørelse, fx befordringsgodtgørelse. Regeringen indførte en pligt til, at kommunerne udbetaler disse ydelser for at sørge for, at det ikke var økonomiske barrierer, der skulle afholde personer fra at stille op til ældrerådet. Ældrerådsmedlemmerne blev på dette område ligestillet med handicaporganisationernes medlemmer af handicaprådet.

Forslaget om, at kommunen har pligt til at yde medlemmer af ældrerådene diæter, tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse, blev enstemmigt vedtaget i Folketinget. I høringsnotatet blev der gjort opmærksom på, at medlemmerne af ældreråd ikke kan frasige sig diæterne.

Nu gøres der opmærksom på, at udbetalingen af diæter, kan afholde nogle fra at deltage i ældrerådet. Blandt andet er der peget på, at enkelte medlemmer samlet set taber penge ved at deltage i ældrerådet. Det er naturligvis en problemstilling, som vi må forholde os til.

Målretning af folkepensionen

Udbetaling af skattepligtige diæter kan betyde, at de sociale ydelser - og også pensionsydelse sættes ned, fordi pensionisten har supplerende indtægter over et vist niveau. Nedsættelsen af folkepensionen sker, fordi pensionen er en forsørgelsesydelse, der er målrettet til de pensionister, der har de største behov.

Folkepensionens ydelser aftrappes i forlængelse af hinanden, og der er pæne fradragbeløb, før de enkelte dele af pensionen bliver sat ned.

Derfor vil en udbetaling af skattepligtige diæter på i gennemsnit ca. 6.600 kr. årligt ikke i sig selv påvirke pensionens størrelse. Men hvis pensionisten har øvrige indtægter eller arbejdsindkomst, kan den samlede indtægt betyde, at pensionen sættes ned.

Det skal understreges, at det vil være ganske få pensionister, som vil opleve et samlet tab ved at få udbetalt diæter. For næsten alle de pensionister, der får pensionen reduceret, vil reduktionen være mindre end værdien af de udbetalte diæter.

Regeringens jobplan med bundfradrag

Regeringen har fremlagt sin jobplan, hvor et af elementerne er, at folkepensionister skal have et ekstra bundfradrag på 30.000 kr. for arbejdsindtægter, når der skal beregnes supplerende pensionsydelse, helbredstillæg og pensionstillæg. Diæter som medlem af ældreråd betragtes netop som en arbejdsindtægt.

En vedtagelse af forslaget vil fx betyde, at en enlig folkepensionist kan have en supplerende arbejdsindkomst på 30.000 kr. om året og samtidig have en samlet supplerende indkomst på 16.600 kr. om året, uden at der bliver rørt ved folkepensionen. Det vil sige, at pensionisten kan beholde hele ældrechecken, og fortsætte med at få fuldt varmetillæg og fuldt helbredstillæg, hvis indtægterne holder sig inden for disse grænser.

Indførelse af et bundfradrag på 30.000 kr. for arbejdsindkomster vil derfor betyde, at det fremover vil være endnu færre pensionister, der vil kunne opleve et direkte tab ved at modtage diæter.

Ret til at fraskrive sig pligten til at modtage diæter

Danske Ældreråd har udtrykt ønske om, at ældrerådsmedlemmerne får mulighed for at frasige sig retten til diæter.

Reglerne om pligtmæssig udbetaling af diæter til ældrerådsmedlemmer er indrettet på samme måde, som gælder i forhold til en række andre råd, nævn og bestyrelser. For eksempel er hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem et borgerligt ombud, hvor enhver har pligt til at lade sig opstille og vælge, og hvis man er valgt, har man pligt til at va-

retage hvervet. Derfor er det også fornuftigt, at der er pligt til at modtage vederlag. På den måde undgår man enhver diskussion om, hvorvidt det fx er moralsk eller rimeligt at modtage vederlaget. De regler skal der ikke ændres ved.

Medlemskab af ældreråd er ikke et borgerligt ombud. Derfor er det heller ikke helt så betænkeligt at se på spørgsmålet om at indføre en mulighed for at frasige sig diæter i forbindelse med ældrerådsarbejde.

Men hvis man skulle indføre denne mulighed, er der tale om en principiel ændring, der kan få betydning for andre udvalg og råd.

Der er mange forskelle i de gældende regler om diæter til medlemmer af forskellige udvalg og råd. Nogle medlemmer af udvalg og råd får ikke diæter, andre får diæter hvis kommunalbestyrelsen beslutter det, og endelig har nogle medlemmer pligt til at modtage diæter. Der er også store forskelle i formålet med de forskellige udvalg og råd og i den arbejdsindsats, der forventes af medlemmerne.

Skal vi overveje at ændre i reglerne, så det bliver muligt for ældrerådsmedlemmer at frasige sig diæter, så mener jeg, at vi forinden må have undersøgt mulighederne og konsekvenser heraf.

Forslag, der ikke kan anbefales

En anden mulighed kunne være at undtage diæter til ældrerådsmedlemmer fra indtægtsreguleringen af pension.

Diæter til ældrerådsmedlemmer behandles som andre skattepligtige arbejdsindtægter. Ved indtægtsreguleringen ligestilles alle skattepligtige indkomster, uanset hvordan indtægterne er indtjent. Hvis diæter til ældrerådsmedlemmer undtages fra indtægtsreguleringen, vil det medføre et naturligt pres for, at diæter til medlemmer af andre råd og udvalg heller ikke skulle indgå i reguleringen. Det ville også kunne medføre et pres for, at andre indtægtsarter heller ikke skulle indgå. Desuden kan problemstillingen ikke isoleres til at vedrøre pensionister, da andre modtagere af overførselsindkomst også kan have indkomst i form af diæter. Hvor skal grænserne være?

Jeg mener derfor, at det er helt afgørende, at vi fastholder princippet om, at alle skattepligtige indkomster fortsat skal indgå i indtægtsgrundlaget for beregning af for eksempel social pension. Vi fastholder på den måde, at pensionen er en forsørgelsesydelse, og at den målrettes til de økonomisk dårligst stillede.

Man kan i stedet spørge, om den mest enkle løsning ikke kunne være, at diæter til medlemmer af ældreråd skulle være skattefrie, så diæterne slet ikke vil påvirke sociale ydelser, der nedsættes på grund af den skattepligtige indtægt.

Diæter til medlemmer af ældreråd er et almindeligt skattepligtigt vederlag for arbejdet. Diæterne udbetales uafhængigt af, om der er afholdt omkostninger i forbindelse med arbejdet, og diæterne er derfor at betragte som skattepligtig løn. Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er også skattepligtig, da den træder i stedet for skattepligtig løn.

Der synes derfor heller ikke at være gode grunde til at fravige det skatteretlige princip om, at al indkomst er skattepligtig – uanset hvorfra den kommer.

Regeringen prioriterer derimod at nedsætte skatten generelt på arbejdsindkomst - ikke at indføre særordninger i skattesystemet.

Afslutning

Samlet mener jeg, at det er uheldigt, hvis enkelte medlemmer af ældreråd kan opleve, at de decideret taber på at modtage diæter. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at der må være tale om et yderst begrænset antal personer, da pensionister på trods af indtægtsregulering normalt vil have en højere disponibel indkomst, hvis de får en arbejdsindkomst.

Hvis folketingets partier stemmer for indførelse af et bundfradrag til folkepensionister for arbejdsindkomst på op til 30.000 kr. om året, så vil dette forslag give endnu bedre muligheder for at have en arbejdsindkomst - også i form af diæter - uden at folkepensionens særlige tilæg berøres.

Set i lyset af de juridiske problemstillinger, af en eventuel afsmittende effekt til andre grupper mv., mener jeg, at der er brug for at få undersøgt konsekvenserne af at lave særordninger for medlemmer af ældreråd, fx ved at give medlemmerne af ældreråd mulighed for at frasige sig retten til udbetaling af diæter. Dette arbejde vil jeg igangsætte.